

LUNDS
UNIVERSITET

Leder ett medlemskap i ASEAN till ökade utländska direktinvesteringar?

Johan Rydberg och Matilda Axelsson

Nationalekonomiska Institutionen

Kurskod: NEKH01

VT- 2015

Handledare: Karin Olofsdotter

Abstract

This study investigates if there are any advantages in increasing foreign direct investments for members of the Association of South Asian Nations (ASEAN) regional integration area. The study explains the effect that regional integration, preferential trade agreements and free trade areas have on attracting foreign direct investments. Different aspects of regional integration are used to explain what projects within ASEAN that could contribute to an increased inflow of foreign direct investments. The organs and agreements within ASEAN that are discussed are the following; AIA, AFTA, CEPT and how they could contribute to foreign direct investments. The dynamic and stationary effects of regional integration are used to explain the advantages of being a member of a regional integration area. The model used to explain inflows of foreign direct investments is an augmented gravitation model in which different variables are investigated to help the explanatory effect of the regression. The time period used for this study is 2001 to 2012 and it measures inflows to ASEAN and control group of Asian countries from investor countries that are part of UNCTADS top 20 list of outflows of foreign direct investments. It is found that ASEAN could explain Foreign Direct Investments using one regression, but when adding some variables, it loses its significance and thus we find that to some extent a membership in ASEAN does have significance when it comes to attracting foreign direct investments.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	3
1.1 Syfte	3
1.2 Disposition	4
2. Bakgrund	4
2.1.1 Introduktion till ASEAN	4
2.1.2 AFTA	5
2.1.3 AIA.....	5
3. Teori	4
3.1 Regional integration	5
3.2 Regional integration som ett koncept.....	7
3.3 Definition av Utländska direktinvesteringar	7
3.3.1 Bestämmelser för att attrahera investeringar.....	8
3.4 ASEANs påverkan på utländska direktinvesteringar	11
3.5 Neoklassisk integrationsteori	12
3.6 Statiska effekter.....	12
3.7 Dynamiska effekter	12
4. Tidigare forskning	13
5. Metod	15
5.1 Gravitationsmodellen	15
5.2 Ekonometri	16
5.3 Tillvägagångssätt.....	17
5.4 Förklaring av regressionens variabler	18
6. Resultat	21
6.1 Regressionsresultat.....	22
6.2 Analys av regressionsresultat	25
7. Diskussion	26
8. Sammanfattning	28
9. Referensförteckning	29

Notation

AIA- ASEAN Investment agreement

ACIA- ASEAN Comprehensive Investment Agreement

AFTA- ASEAN Free Trade Agreement

ASEAN- Association of Southeast Asian Nations

CEPT-Common Effective Preferential Tariff

FDI-Foreign Direct Investments

PTA- Preferential Trade Agreement

PTG-Preferential Trade Group

OLI- Ownership, Location, internalisation

UDI-Utländska direktinvesteringar

UNCTAD- United Nations Conference Trade and Development

1. Introduktion

Regional integration har öppnat upp möjligheten för länder, där den inhemska marknaden inte har varit tillräckligt stor för företag i små ekonomier att konkurrera med företag från stora ekonomier. Resultatet har blivit att fler företag kunnat effektivisera sin produktion, men samtidigt finns det ingen garanti för att alla inhemska företag kommer att överleva, då företag som anses svaga konkurreras ut av de starkare företagen (Gustavsson & Kokko, s. 12-13, 2004). Resultatet av regional integration samt en alltmer globaliserad värld, har bidragit till att utländska direktinvesteringar växt fram och blivit en allt vanligare typ av investering. Etableringen av utländska direktinvesteringar är tydlig med en ökning på omkring 600 procent mellan åren 1990-2006, vilket är nästan dubbelt så mycket jämfört med vad den totala världsmarknaden ökade med (350 procent) under samma period. (Hoekman, Kostecki, s.14, 2009). Ett av de nya integrationsområden som skapat är ASEAN, som står för Association of Southeast Asian Nations. Integrationsområdet har skapats med syfte att främja utveckling i regionen. År 2014 uppnåddes ett nytt rekord med 125 miljarder dollar i utländska direktinvesteringar (UNCTAD, Kap:1, s.2, 2014). Förenta Nationernas organ UNCTAD som jobbar med utveckling och handel, visar i rapporter att utländska direktinvesteringar ger positiva effekter på investeringar och år 2013 bidrog utländska företag med över 70 miljoner anställningar över hela världen, vilket innebär att ökade utländska direktinvesteringar kan ses som något ytterst positivt och gynnsamt (UNCTAD, Overview, s. XVIII, 2014). Fakta visar på att länderna som är medlemmar i ASEAN har fått ett ökat antal utländska direktinvesteringar, där t.ex. Malaysia och Singapore tar emot motsvarande antal utländska direktinvesteringar som betydligt större länder gör (Lim Y.C. Linda, och Siddall S. Nathaniel s. 79, 1997). Men i UNCTADs senaste rapport (UNCTAD, s.4, 2014), visar att även icke-medlemsländer av ASEAN som Kina och Indien, platsar topp 20 av världens alla länder som har ett inflöde av utländska direktinvesteringar.

Uppsatsen syftar till att undersöka om det regionala integrationsområdet ASEAN har en betydande roll för ökad mängd utländska direktinvesteringar i området.

1.1 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka om ett medlemskap i ett regionalt integrationsområde har effekter på utländska direktinvesteringar i ett medlemsland. Studien genomförs genom att jämföra medlemsländer i Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) mot andra asiatiska länder för att påvisa att ett medlemskap ger en signifikant skillnad i ökade utländska direktinvesteringar.

1.2 Disposition

Studien inleds med en bakgrundsdel med en presentation av integrationsområdet ASEAN och dess underorgan, som följs av en definition av regionala integrationsområden samt för utländska direktinvesteringar och avslutas med ett avsnitt om handelsteori. Därefter presenteras tidigare forskning inom området utländska direktinvesteringar, en metod del som inkluderar ekonometri, gravitationsmodellen och variabler till regression. Regressionsresultaten sammanfattas för att slutligen analyseras i analysdelen som leder fram till en sammanfattning av hela studien.

2. Bakgrund

2.1 Integrationsområdet ASEAN

2.1.1 Introduktion till ASEAN

Samarbetsavtalet ASEAN skrevs under i Bangkok, Thailand 1967 av länderna Indonesien, Filippinierna, Malaysia, Thailand och Singapore. Därefter anslöts sig följande länder: Brunei år 1984, Vietnam år 1995, Laos och Myanmar år 1997 samt Kambodja år 1999 (ASEAN 1, 2015).

Grundtanken med att skapa ett avtal mellan länderna grundar sig i följande punkter:

- Skapa en ökad ekonomisk tillväxttakt i regionen och nå ett jämlikt samt fredligt samhälle.
- Främja stabilitet och fred i regionen, genom att upprätthålla rättssäkerhet och en bestående respekt för rättvisa i förhållandet mellan länderna i regionen, samt att följa grundreglerna i FN stadgan.

- Gynna ett aktivt samarbete samt ett ömsesidigt medverkande som berör frågor inom ekonomiska, sociala, kulturella, vetenskapliga, teknologiska och administrativa områden.
- Att förse varandra med stöd i form av forsknings- och utbildningsanläggningar gällande utbildning, teknologiska, yrkesmässiga samt administrativa områdena.
- Att utveckla ett mer effektivt samarbete för att uppnå ett större brukande inom medlemsländers jordbruk- och industrisektor och utöka handeln inom dessa sektorer samt övervaka internationell råvaruhandel.
- Att behålla ett nära och fördelaktigt samarbete med existerande internationella samt regionala organisationer med likartade mål och syfte, samt att fortsätta driva målet för ett ännu närmare samarbete sinsemellan (ASEAN 1, 2015).

Inom ASEAN finns det ett flertal organ med uppgift att bidra till den regionala integrationen. Två av dessa organ är AFTA- ASEAN Free Trade Agreement och AIA- ASEAN Investment Area, vilka vi tror har en stor betydelse för utländska direktinvesteringar.

2.1.2 AFTA

AFTA är ett organ som står för ASEAN Free Trade Agreement. De strävar efter att uppnå en handel utan tullar där målet är att ta bort handelshinder inom ASEAN, eftersom medlemsländerna har kommit olika långt i denna process. Inom avtalet har CEPT (Common Effective Preferential Tariff) skapats, det är ett regelverk för att standardisera beräkning av vilken tullsats som ska tas för olika varor. Om produktionen av en produkt har skett till 40 procent eller mer i ett medlemsland, räknas denna produkt vara producerad i ett medlemsland och kommer därmed ha en tullavgift enligt CEPT avtalet, vilket kan anses vara ett gynnande avtal för utländska direktinvesteringar (ASEAN 2, 2015).

2.1.3 AIA

AIA är ett organ vars mål är att motverka diskriminering av investerare och öka transparensen i regelverket för fria samt skyddade investeringar. Målen genomförs genom ett avtal som heter Promotion and Protections of Investments Manila, som trädde i kraft år 1987 med målet är att främja intressen för utländska investeringar. Avtalet utökades sedan med Framework Agreement on ASEAN Investment Area år 1998 och senast uppdaterades med avtalet ASEAN Comprehensive Investment Agreement (ACIA) år 2012. Framework Agreement on

ASEAN Investment Area hade som mål att locka fler investerare till regionen och göra regionen mer konkurrenskraftig (ASEAN 3 & 4, 2015).

3. Teori

3.1 Regional integration

Sedan 1980-talet har takten som världen globaliserats i ökat i ett högt tempo, vilket bland annat kan påvisas av att utländska direktinvesteringar har fortsatt att öka i världen. Regionala handelsavtal har en positiv påverkan på marknader genom att företag gynnas, eftersom företag gynnas genom att det påverkar möjligheten till stordriftsfördelar vilket i sin tur ökar konkurrens och effektiviteten inom ett område (Gustavsson & Kokko, s.22, 2004). För att locka till sig investeringar använder länder sig av policys för att förenkla för utländska direktinvesteringar, vilka kan genomföras genom att gå med i organisationer som implementerar regler som underlättar för utländska företag att investera (Hamdani s. 2-4, 1997). Dunning fokuserar på två anledningar som driver denna globalisering. Den första är att företag alltid strävar efter ny teknologi och innovation vilket leder till internationella samarbeten uppstår, men även för att expandera marknaden. Den andra anledningen är att handelshinder har tagits bort och att fler marknader blivit öppna (Dunning 2, s.15, 2001), vilket har resulterat i en ökad konkurrens mellan länder om att uppnå en större del utländska direktinvesteringar.

Fördelarna med att ingå i ett handelsavtal (Preferential Trade Agreement - PTA) är flera, det leder bland annat till en öppnare marknad för de som är med i samarbetet, möjlighet till att påverka policys och områden som inte omfattas av WTO. Ett sådant avtal kan även sätta press på WTO att bli mer effektiva (Hoekman & Kostecki, s.479, 2009). När länder går med i handelsavtal skapas ett tryck på de länder som inte deltar till att bli medlemmar. Den teorin kallas för dominoteorin och visar på att om två länder ingår i ett avtal gynnar det även en tredje part att delta i området. Ett frihandelsområde för u-länder handlar inte lika mycket om stordriftsfördelar, utan om att länder gynnas av att kunna allokera resurser bättre och specialisera sig (Gustavsson & Kokko, s.34,37,39, 2004). En annan fördel som ett handelsavtal kan leda till är att goda relationer mellan medlemsländernas ledare skapas i samband med möten och gemensamma mål, som i sin tur innebär att handelsavtal kan användas i syfte till att skapa stabilitet i en region och för att ta ett politiskt ställningstagande. (Hoekman & Kostecki, s.496, 2009).

Common Effective Preferential Tariff avtalet för ASEAN medlemmarna är en PTA som gynnar de länder som ingår i avtalet. Det skulle också kunna ha effekter på utländska direktinvesteringar på ett liknande sätt och ge fördelar för att exportera/importera varor inom handelsområdet. För EU och EFTA länder påverkades antalet direktinvesteringar negativt för de länder som inte var med i EU och ökade när de länderna gick med i EU (Hoekman & Kostecki, s.483, 2009). Företag från icke-EU-medlemsländer måste fortfarande betala höga tullar, vilket leder till att deras företag blir mindre konkurrenskraftiga, jämfört med företag som finns i de länder som deltar i samarbetet (Hoekman & Kostecki, s.496, 2009). Det gör att de regionala integrationsområdena blir väldigt viktiga för medlemsländer, men även för de länder som inte deltar i samarbetet. Det är skillnaden som skall mätas i studien, genom att anta att ASEAN länderna är mer attraktiva att investera i jämfört med de länder som inte deltar i samarbetet.

3.2 Regional integrations som ett koncept

”The package approach” av Balassa är en teori som förklarar vad som leder till en lyckad ekonomisk integration, genom att dela upp ansvaret och de olika projekten till länder inom ett integrationsområde. Det mest effektiva landet behöver inte vara det land som genomför projektet, utan det primära är att alla länder deltar. De produkter som kan påverkas av regional integration är inhemska varor och tjänster, vilka kan gynnas av integrationsprojekt genom kunskapsspridning och produktion. Investeringar som främjar offentliga tillgångar och resurser bidrar till landets utveckling, exempel på sådana tillgångar är elektricitet, kommunikation och infrastruktur, eftersom det är investeringar som i längden leder till lägre produktionskostnader av varor och tjänster.

Balassa skriver också om att gemensamma projekt inom utbildning leder till bättre utnyttjande av resurser, vilket även förekommer inom ASEAN där ett stort fokus ligger på att driva projekt med fokus på att sprida studier inom ämnet South East Asian Studies. ASEAN är ett brett projekt vilket gör att samarbetet blir ett paket där länder arbetar tillsammans och driver olika projekt. Enligt Balassa är det billigt för länder att gå med i ett integrationsområde och det gör det särskilt attraktivt för utvecklingsländer (Balassa, 1975). Det finns även möjlighet att söka stöd från ASEAN för de projekt som drivs inom medlemsländerna och därmed kan alla som bor i ett medlemsland delta i ett ASEAN-projekt (ASEAN 5, 2015).

3.3 Definition utländska direktinvesteringar

För att investeringar som mäts av världsbanken skall räknas som utländska direktinvesteringar måste investeringen vara så pass stor, att investerarens intresse är att styra och påverka under en längre tid framöver. Världsbanken räknar med att investeringen ska motsvaras av minst 10 % av de röstberättigade aktierna i ett företag som hör hemma i ett annat land än det investerande företaget (World Bank 1, 2015).

3.3.1 Bestämmelser för att attrahera utländska direktinvesteringar

Det finns empiriska bevis på att särskilda faktorer bör finnas i ett land för att attrahera investerare till landet. Viktiga faktorer är att det finns stabila institutioner och lagar som gynnar produktion, men även att ekonomin i landet där investeringen ska genomföras bör vara öppen för internationell handel och konkurrens (Jones & Vollrath, s.164, 2013). Vidare kommer vi också presentera huvudteorierna (i) OLI modellen, (ii) Vertikala- och horisontella utländska direktinvesteringar och (iii) Utländska direktinvesteringar som riskspridande, där de olika teorierna förklarar de variabler som har ett stort inflytande till att attrahera utländska direktinvesteringar.

(i) OLI modellen

OLI är ett begrepp som utvecklats av John H. Dunning och står för äganderätt, lokalisering samt internalisering vilka är fördelar som bör existera i ett land för att ett företag ska vilja överväga en utländsk direktinvestering. Dunnings innebörd av de tre delbegreppen är att genom utländska direktinvesteringar får investeraren fördelar av att flytta delar av produktionen till andra platser (Dunning, s.175, 2001).

➤ Äganderätt (Ownership)

För att ett företag ska vilja göra en utländsk direktinvestering måste en grundläggande äganderätt existera. Fördelar som ett företag kan ha kan vara genom en produkt eller produktionsprocess som andra företag inte har tillgång till t.ex. patent, branschhemligheter eller ritningar. Men fördelar kan även vara att ha ett starkt varumärke som exempel står för kvalitet. Fördelen i äganderätten är allt som ger företaget en tillräckligt stor och värdefull marknadsandel, så att de positiva effekterna av att investera utomlands överväger de negativa effekterna (Markusen m.fl., 1995, s.396) t.ex. att investera i de länder som ger stor möjlighet till komparativa fördelar (Dunning, s.175, 2001).

➤ Lokalisering (Localization)

Lokalisering innebär att mottagarlandet har goda förutsättningar för utländska direktinvesteringar. Det betyder att investerarens utländska direktinvestering kommer vara mer effektiv än att t.ex. ha produktionen i företagets hemvistland och sedan exportera till utländska marknader. Så länge det tillståndet råder, kommer mottagarlandet fortsätta att vara ett attraktivt investeringsland. Därför spelar det ingen roll om investeringen som sker i mottagarlandet inte är lika effektiv som investerarens hemvistland, eftersom investeringen fortfarande kommer generera vinst då den är mer effektiv än de lokala producenterna där investerarens utländska direktinvesteringar äger rum (Dunning, s.173-174, 2001). De mest påtagliga lokaliseringsfördelarna är låga skatter, kvoter och transportkostnader (Markusen m.fl., s.396, 1995).

➤ Internalisering (Internalisering)

Begreppet syftar på att en utländsk direktinvestering kan vara mer fördelaktigt för ett företag utifrån ett skatteperspektiv och transportkostnader i jämförelse med att exportera, trots det är det inte säkert att ett företag borde etablera sin produktion utomlands. Ett alternativ till att lägga resurser och kapacitet på att flytta och starta upp en produktionsprocess i ett annat land, är att sälja företags-licenser eller ritningar till ett utländskt företag för att producera produkten (Markusen m.fl., 1995, s.396).

(ii) Vertikala- och horisontella utländska direktinvesteringar

Utländska direktinvesteringar kan ske genom två typer av investeringar, vertikala och horisontella. De horisontella direktinvesteringarna förekommer i en större utsträckning i utvecklande länder och de vertikala investeringarna är mer vanliga att allokeras till mindre utvecklade länder (Hoekman, Kostecki, s.15, 2009).

Horisontell utländsk direktinvestering innebär att dotterbolaget replikerar samma produktionsprocess som förekommer i den inhemska anläggningen i olika regionen i världen. Huvudanledningen till utländsk direktinvestering är att lägga företagets produktion på platser i andra länder, som ligger nära deras största kundgrupper för att på så vis få tillgång till den lokala marknaden. Till skillnad mot vertikal utländsk direktinvestering (där fokus ligger på att nå låga produktionskostnader), spelar transportkostnader en mycket större roll i denna typ av utländska direktinvesteringar. Låga transportkostnader innebär att företaget kan expandera mycket snabbare, genom att transportkostnaderna minimeras samt att varor/tjänster kan

levereras till kunderna på ett snabbare och mer enkelt sätt (Krugman, Obstfeld & Melitz, s. 210-213, 2012).

Vertikal utländsk direktinvestering drivs i huvudsak av skillnaderna i produktionskostnaderna som finns mellan länder. Produktionsprocessen bryts därför upp för att förflytta olika delar av produktionsprocessen till t.ex. ett dotterbolagets lokalisering. De delar av produktionsprocessen som inte behöver spetskompetens och går att producera på andra platser till en lägre produktionskostnad, flyttas från den inhemska produktionen för att sänka kostnaderna i produktionsprocessen. Ett kapitalintensivt land kommer t.ex. behålla de delar i produktionsprocessen som kräver mycket kapital, hög kompetens och specialkunskap. Däremot kommer de delar av produktionsprocessen som kräver stor tillgång till arbetskraft, bli flyttade till de länder som är arbetsintensiva samt har stor arbetskraft och därmed innebär lägre produktionskostnader för det kapitalintensiva landet (Krugman, Obstfeld & Melitz, s.121, 210-213, 2012). En typ av vertikal investering är resurssökande utländska direktinvesteringar, vilka sker när utländska företag investerar i länder för att utvinna naturresurser. Denna typ av utländska direktinvesteringar kan ha både positiva och negativa effekter på landets ekonomi. Positiva effekter skapas genom de arbetstillfällena som de utländska företagen ger. Negativa effekter kan också uppstå vilka kan leda till att landet blir beroende av dess naturresurser och går från att vara en industrialiserad ekonomi till att vara en ekonomi baserad på naturresurser. Den negativa effekten kan leda till den så kallade holländska sjukan, som innebär att länder blir allt för beroende av en specifik råvara i stället för att industrialiseras (Sanchez-Martin s.281. 2014).

(iii) Utländska direktinvesteringar som riskspridande

Teorin innebär att företag genomför utländska direktinvesteringar med syfte att sprida sin risk mellan olika länder, genom att ta hänsyn till ett lands politiska och ekonomiska situation. Teorin förklarar också att landet som tar emot den utländska direktinvesteringen kan påverka hur attraktivt landet är att investera i. Mottagarlandet kan påverka sin attraktionskraft genom att reformera policys som berör politiska och ekonomiska områden (Sanchez-Martin s.281, 2014). Att länder kan påverka hur attraktiva de är för utländska direktinvesteringar kan också göras genom att de kan påverka utländska direktinvesteringar negativt, t.ex. genom förstatligande av företag eller branscher vilket påverkar investeringarna även i flera sektorer av ekonomin (Sanchez-Martin s.281, 2014).

När ett regionalt integrationsområde är i sitt startskede, finns det olika alternativ för företag att investera beroende på deras storlek. För mindre och medelstora företag kan en investering i nya regionala integrationsområden innebära en risk, därför bör de vänta tills integrationsområdet blivit formellt för att minska investeringens risk. Däremot kan företag med stora resurser utnyttja dem för att investera i länderna innan integrationsområdet har blivit formellt. Om ett eller flera länder ska ingå i ett integrationsområde, kan området även dra till sig fler direktinvesteringar om rädsla existerar för att området sedan ska bli protektionistiskt mot de länder som inte kommer att ingå (Jong-Kun & Jea Hoon s. 491. 2014).

3.4 ASEANs påverkan på utländska direktinvesteringar

Sedan 1980-talet har andelen utländska direktinvesteringar i de asiatiska utvecklingsländerna haft en stigande trend (Lim, Nathaniel s.79, 1997). Det har bidragit till att de länder som är medlemmar i ASEAN attraherat en stor andel av världens utländska direktinvesteringar. Utvecklingen beror dels på att sex av de tio länder som ingår i integrationsavtalet ASEAN (Singapore, Brunei, Malaysia, Indonesien, Filipinerna och Thailand), visade sig tillhöra världens snabbaste växande region under 1980-talet. Medlemsländerna visade på en stadig politisk och makroekonomisk stabilitet samt en lång period av en tilltagande ekonomisk tillväxt, vilket ledde till att medlemsländerna blev oerhört attraktiva för utländska direktinvesteringar. Andra aspekter som gynnade länderna att bli mer attraktiva för utländska investeringar, var potentialen till en stor marknad, regionens rikedom av naturresurser samt etablerade exportbaserade och liberala utländska direktinvesteringarspolicys. Det anmärkningsvärda i det är den plötsligt tilltagande volymen av inre flöden av utländska direktinvesteringar till regionen i slutet av 1980-talet, jämfört med andra regioners utländska direktinvesteringar. Medlemsländerna i ASEAN genomförde en del inrikespolitiska åtgärder i samband med den världsomspännande prissvackan under 1980-talet. Dels genomfördes avskrivningar och devalveringar av växelkursen, men även handel och investeringar liberaliserades i syfte att attrahera nya inhemska- och utländska investerare samt för att främja icke-traditionell export. Vidare infördes privatisering av statliga företag i avsikt för främja effektiviteten på marknaden samt minska statens budgetunderskott, men även avreglering samt uppmuntrande av privat verksamhet. De olika inhemska ekonomiska reformerna gjorde att integrationsområdet blev ännu mer attraktivt för utländska direktinvesteringar (Lim, Siddall 1997, s.79-81).

3. 5 Neoklassisk integrationsteori

Begreppet handelsomfördelning förklarar ett fenomen som finns inom regionala integrationsområden. Det förekommer när producenter inom ett regionalt integrationsområde inte är de mest effektiva, men kan producera till lägst pris eftersom de inte behöver betala tull på sina producerade varor. Det leder till att de mest effektiva producenterna inte behöver vara de som producerar till lägst pris, vilket gör att producenter av varor i länder som tidigare inte var stora producenter kan bli konkurrenskraftiga inom det regionala integrationsområdet. Konsekvenserna är att resurser inte allokeras rätt, då producenter som inte är effektiva blir exportörer till andra länder i integrationsområdet. Det skapar förluster i tullinkomster till det land som kommer importera den mindre effektivt producerade varan, som då även innebär förluster i resurser genom felallokeringar (Plummer, s.204, 1997).

Regionala integrationsområden kan även leda till positiva effekter på landets välfärd, som kallas för handelsalstring. Handelsalstring sker när produktionen flyttar från ett land som producerar till en högre kostnad, till ett land inom det regionala integrationsområdet som kan producera till en lägre kostnad. Handelsalstring kan ses som en positiv effekt på en regions välfärd, då det mest effektiva landet producerar varan (Hosny, 2013). Handelsalstring leder till positiva effekter på välfärden och regional integration bidrar till dess skapande. Storleken på integrationsområdet spelar också en stor roll när fler länder ingår i det regionala integrationsområdet, där möjligheten för handelsalstring kan öka (Gustafsson & Kokko s.47 2004).

Teorin om handelsalstring och dess positiva effekter baseras på antagandet, att de förlorade tullintäkterna som länder annars skulle ha haft tillgodo, kommer fördelas i landet (Gustafsson & Kokko s.49 2004). Teorin om handelsalstring kan även kopplas till investeringar, genom att investeringar kommer att ske i de länder i integrationsområdet där produktionen har ökat mest och är mest effektiv. När ett regionalt integrationsområde leder till en större marknad, ökar det möjligheten för företag att producera i en större skala vilket skapar incitament för utländska direktinvesteringar att göra de stora investeringar, som krävs för att täcka de fasta kostnaderna för industrin. Resultatet är att de två begreppen investeringsalstring och investerings-spridning, kan användas för att förklara samma fenomen gällande handel fast för investeringar (Gustafsson & Kokko s.50 2004). Det är effekten av investeringsalstring som denna studie undersöker i det regionala integrationsområdet ASEAN. Däremot har tidigare teori inom handel visat på att utländska direktinvesteringar även kan vara ett substitut för handel, då företag utökar deras områden istället för att handla. Senare

teorier visar att utländska direktinvesteringar istället komplementerar handel, vilket även har visats empiriskt då utländska investeringar ökade samtidigt som handel ökade i USA (Jong-Kun & Jea Hoon s. 490, 2014).

3.6 Statiska effekter

Statiska effekter är de positiva effekter som uppstår när handelsalstringen skapas tack vare ett regionalt integrationsområde och överväger de negativa effekterna som uppstår på grund av handelsomfördelning. Det baseras på idén att en ökad handel har en positiv effekt på landets välfärd, vilken endast fungerar om fyra antaganden uppfylls: konkurrenskraftig marknad, ingen arbetslöshet, företagets vinster allokeras till konsumenterna och att det inte existerar några externa effekter i produktion eller konsumtion (Plummer, s. 204, 1997).

3.7 Dynamiska effekter

Dynamiska effekter är positiva effekter som uppstår genom regional integration och kan delas in i fyra kategorier; stordriftsfördelar, förbättring i X-effektiviteten, förändringar i investeringsflöden och potentialen för att utöka industrimarknaden i utvecklingsländer (Plummer, s.204, 1997).

En av huvudorsakerna till att regional integration uppstår mellan länder, är möjligheten till att få tillgång till en expanderad marknad. Genom en expanderad marknad uppstår möjligheten till stordriftsfördelar i produktionen, vilket gör att man kan producera i en optimal kvantitet som leder till en lägre produktionskostnad. Regional integration bidrar även med en förbättring i X-effektiviteten, då ett samarbete med andra länder genererar mer kunskap och metoder. Syftet är att produktivetsprocessen ska komma närmare den optimala kvantiteten med effektivisering i exempel arbetsmetoder, incitament till högre produktion samt effektivitet, anläggnings layout och management. Den tredje kategorin inom dynamiska effekter är förändringar i investeringsflöden. Efter att ett regionalt integrationsområde har skapats kommer investeringarna flöda till de länder där investeringarna kommer få högst avkastning på investeringen, vilket resulterar i en effektivare allokering av investeringarna. Regional integration bidrar även till att osäkerheten och risken av att investera i ett utländskt land reduceras, eftersom medlemsländerna numera går under samma regler samt riktlinjer gällande investering (Plummer s.205, 1997). Den fjärde kategorin är hur potentialen för industrin i utvecklingsländer utökas via regional integration. Det innebär att genom regional integration kan nya industrier i utvecklingsländer byggas upp, som därmed bidrar till

industrialisering av samhället. Det även är billigt att bli medlem i ett regionalt integrationsområde och därmed tillgång till en större marknad för industrin, vilket ger utvecklingsländer möjlighet till att utveckla en stor industri (Plummer s.206, 1997).

Ett regionalt integrationsområde leder också till att industrin kan dra nytta av stordriftsfördelarna som skapas då konkurrensen ökar, vilket gör att de effektivaste producenterna blir de som producerar. Resultatet blir en positiv påverkan för utländska direktinvesteringar, eftersom resurserna allokeras till de effektivaste producenterna och färre resurser går till spillo.

Effekterna som nämns inom den tredje kategorin är även något som vi ämnar undersöka i området ASEAN. Medlemsländerna arbetar med att ta fram gemensamma regler och direktiv för att locka till sig fler investerare, där AIA är ett exempel på en institution som försöker bidra med dynamiska effekter. AIA arbetar med implementationer av regelverk och avtal, vars funktion är att bidra med stabilitet och lika villkor för investerare. Det leder till en dynamisk effekt enligt tredje kategorin, då riskerna för en investerare inom det regionala integrationsområdet blir mindre och skulle kunna öka antalet utländska direktinvesteringar i regionen.

Den fjärde kategorin av dessa dynamiska fördelar är att det skapas tillgång till en större marknad när ett land ingår i ett regionalt integrationsområde. Effekten bör påverka ASEAN positivt eftersom det skapar möjligheter för utländska investerare att bygga upp stora industrier i länderna på grund av att det skapats en större marknad.

ASEAN samarbetet har även mål inom utbildning som kan det bidra med ökade X-effekter, som nämns i den första kategorin av dynamiska fördelar. Fördelarna av X-effekterna kan leda till utbyte inom kunskap, som gör att ASEAN blir ett effektivare område att producera i och därmed attraktivare för utländska direktinvesteringar.

4. Tidigare forskning

Tidigare har det forskats mycket om utländska direktinvesteringar och dess effekter, vilket vi kommer dra nytta av i konstruktionen av vår modell. Ett exempel på sådan forskning är en studie av Feils och Rahman som mäter effekten av utländska direktinvesteringar på grund av den regionala integrationen i NAFTA. De gör det med hjälp av en modell som till en viss del baseras på gravitationsmodellen, men använder även andra aspekter som kulturella skillnader, skillnader i ränta och relativ kostnad av arbete och kapital. Deras studie visar att bara Kanada och USA vinner på den regionala integrationen (Feils & Rahman s.8-9, 2008).

I en annan studie gällande utländska direktinvesteringar, av Levy, Stein och Daude från år 2003, används andra variabler för att kunna förklara utländska direktinvesteringar med hjälp av regressionen. I modellen används en variabel som de kallar "Extended Market Host", som är en variabel som skall visa den totala BNP på länder som mottagarlandet har fri tull till (Levy mfl, s. 13-14. 2003). De har också en variabel som de kallar "Extended Market Source", vilket är den totala BNP som mottagarlandet kommer ha möjlighet att investera i vilket visat på utflöde av utländska direktinvesteringar (Levy mfl. s.13-14, 2003). De väljer att skapa modellen som en log modell, vilket de förklarar med att det i tidigare studier har gett ett bra resultat. De skapar sedan en modell där de även räknar in hur attraktivt ett land är att investera i, där de använder sig av variabler som inflation, tidigare koloni och språk. Det är en generell studie där de använder flera olika avtal samtidigt för att se vad som påverkar utländska direktinvesteringar inom regionala integrationsområden (Levy mfl s.19-33). De kommer fram till att ett regionalt integrationsområde har positiva effekter på utländska direktinvesteringar, men även att förbättrade institutioner och infrastruktur har positiva effekter då utländska direktinvesteringar blir ojämnt fördelade (Levy mfl. s.20, 2003).

Kreinin och Plummer genomförde en studie av utländska direktinvesteringar, genom att mäta om utflödena av utländska direktinvesteringar till regionala integrationsområden har påverkats av handelsavtal. Kreinin och Plummer genomförde studien genom att välja fyra länder; USA, Tyskland, Frankrike och Japan, för att se om deras utflöden av utländska direktinvesteringar påverkades av regionala integrationsområden. De använder sig också av en gravitationsmodell för att göra en regression, där deras resultat visar olika för de olika länderna samt att de lägger även till handel i regressionen, för att kunna mäta om utländska direktinvesteringar är ett substitut för handel. För ASEAN länderna får de olika resultat, bara Japan fick en signifikant effekt på ASEANs utländska direktinvesteringar. I studierna var gravitationsmodellen utgångspunkten som sedan utvecklats med nya variabler som kan förklara utländska direktinvesteringar. De studierna fokuserade inte specifikt på ASEAN och jämförde inte med länder inom världsdelen Asien, vilket är målet med studien (Kreinin & Plummer s.447-453, 2008).

I Athukoralas studie gällande intra-regional utländsk direktinvestering samt ekonomisk integration i Sydostasien, fokuserar studien på att förklara den intra-regionala utländska direktinvesteringsökningen i regionen, med hjälp av vertikal samt horisontell utländsk direkt investering. Studien visar på att intra-regionala utländska direktinvesteringar har ökat sedan regionen gjorde ändringar i sin marknadspolicys och öppnade upp för mer handel (Athukorala, 2014).

5. Metod

För att utreda om ASEAN-samarbetet har haft en betydande roll angående om mängden utländska direktinvesteringar har ökat i regionen eller inte, kommer vi att använda gravitationsmodellen som en bas i vår regression. Vi motiverar detta genom att modellen har haft många framgångsrika och trovärdiga resultat i likande frågor och använts flitigt i tidigare studier gällande handelsflöden samt utländska direktinvesteringar.

5.1 Gravitationsmodellen

Gravitationsmodellen baseras på antagandet att storleken på landet har en dragningskraft likt Newtons gravitationslag, det innebär att större länder handlar mer med varandra. Storleken av länderna mäts genom BNP, där ett land med stort BNP kommer ta en större andel av handeln än mindre länder. Det finns ett starkt empiriskt samband att länder med stort BNP handlar mer med varandra och distansen påverkar handeln negativt (Krugman, Obstfeld & Melitz mfl, s.41-43, 2012). Gravitationsmodellen kan också användas som en indikator av utländska direktinvesteringar, då ett liknande mönster kommer ske i det fallet.

Gravitationsmodellen kan därför förklaras med modellen:

$$T_{ab} = A * \frac{Y_a Y_b}{D_{ab}}$$

Där A är en konstant, Y_a är BNP för land a och Y_b för land b. D är distansen mellan länderna vilket kommer påverka utbytet (Krugman, Obstfeld & Melitz, s.43, 2012).

Flera studier har använt sig av gravitationsmodellen för att mäta handel, men har sedan lagt till olika variabler som kan tänkas påverka handeln för att anpassa modellen bättre. Gravitationsmodellen kan användas i en regression på ett liknande sätt även för ASEAN länderna, då vi antar att ett medlemskap i ASEAN skall ha en påverkan på handeln. Men Krugman visar också att det finns många fel i modellen eftersom handel även kan bero på kultur och transportkostnader etc. Ett exempel på ett fall som inte fungerar är Japan som importerar mycket olja från mellanöstern, vilket gör att gravitationsmodellen inte fungerar i det fallet (Krugman, Obstfeld & Melitz, s.43, 2012).

5.2 Ekonometri

OLS

OLS (Ordinary Least Square) är en sorts regression bestående av variabler som beror på ekvationens felmarginal. En sådan regressionsekvation ser ut som nedan:

$$Y_i = \beta_1 + \beta_2 X_i + u_i$$

Y kommer vara en variabel som står för FDI, β_1 och β_2 kommer vara variabler som troligtvis kommer att påverka FDI och u_i är felmarginalen.

Vid skattad regression kommer denna ekvation få utseendet:

$$\hat{Y}_i = b_1 + b_2 X_i + e_i$$

Vi kommer i regressionen lägga till och modifiera den skattade Y-variabeln. Det går även att använda sig utav regressioner av log, vilket innebär att man får en skattning som kommer närmre verkligheten. I regressionen kommer även att använda oss utav dummy-variabler som kan ta värdet 1 eller 0.

Modellen baseras på antaganden om feltermen, dessa är att feltermen skall ha ett medelvärde som är noll, variansen av feltermen skall vara konstant, feltermerna ska vara oberoende av varandra och de ska inte påverkas av de förklarande variablerna. Om antagandena håller kommer en OLS regression att ge det mest välanpassade resultatet (Brooks, s. 91, 2014).

För att mäta hur väl skattad regressionen är mot data, kommer studien använda värdet på R^2 som visar residuernas spridning. Värdet ligger mellan 0 och 1, där ett värde nära 1 betyder att de skattade feltermerna stämmer bra överrens med verkligheten och motsatsen om värdet ligger nära 0. Det är dock viktigt att ta i beaktande, att även för väl estimerade modeller är det ovanligt att R^2 får ett värde som överstiger 0,5 (Dougherty, s.106, 2011).

5.3 Tillvägagångssätt

$$\ln FDI_{ij} = \beta_1 + \beta_2 \ln BNP_j + \beta_3 \ln BNP_i + \beta_4 \ln Dist_{ij} + \beta_5 ASEAN + u_{ij}$$

Ovan visas hur vi valt att tolka gravitationsmodellen för att räkna ut utländska direktinvesteringar. FDI_{ij} är en variabel som visar inflödena av investeringar som finns mellan mottagarlandet och investerlandet och där i står för investerlandet och j står för

mottagarlandet. Variabeln BNP_j står för BNP-nivån för mottagarlandet, BNP_i står för BNP-nivån i investerarlandet och $Dist_{ij}$ visar distansen mellan mottagarlandet och investerarlandet som mäts efter den kortaste vägen (fågelvägen). Som nämnts ovan i punkt 4.1.1, har gravitationsmodellen dock vissa begränsningar som den inte tar hänsyn till vid en regression. Modellen tar inte hänsyn åt andra aspekter som påverkar resultatet, vilka är dels de flöden av utländska direktinvesteringar som hamnar hos grannländer och som inte är medlemmar i ASEAN, eller till andra avtal utanför ASEAN. För att få med den aspekten i vår modell kommer vi därför att använda oss av dummy-variabeln ASEAN, där 0=icke-medlemsland och 1=medlemsland. Dummy-variabel kommer vara fokus i studien då dess signifikans kommer att undersökas. Vi använder oss även av variabeln e_{ij} som är feltermen.

I modellen ovan har vi valt att logaritmera variablerna FDI, BNP för både mottagarland och för investerarland och distansen, vilket beror på att vi vill göra modellen samt använd data mer överskådlig.

I vår regression kommer vi att utgå från de länder med störst utflöde av utländska direktinvesteringar i världen och som är ett investerarland av utländska direktinvesteringar i både medlemsländerna i ASEAN samt icke-medlemmar. Dessa länder är USA, Tyskland, Sverige, Italien, Spanien, Ryssland, Hong Kong, Schweiz, Kanada, Nederländerna, Irland, Storbritannien, Luxemburg, Australien och Österrike. Vi har tagit bort länderna Kina, Singapore, Japan, Norge, Taiwan och Sydkorea, eftersom dessa länder antingen är ett medlemsland, kontrolland eller saknade officiell data (UNCTAD, s.5, 2014).

Vidare i vår regression kommer ett flertal andra variabler att tillkomma i modellen för att bättre kunna förklara inflödena av utländska direktinvesteringar och för att kunna mäta vilken effekt ASEAN har på inflödena. Variablerna är naturresurser, infrastruktur, skillnad i utbildning, realränta och makroekonomiska aspekter. I studien kommer alla variabler som inte är i procent konverteras till naturliga logaritmen, eftersom funnen data kommer att bli mer överskådlig.

4.4 Förklaring av regressionens variabler

Variabel för utländska direktinvesteringar

Utländska direktinvesteringar mäts genom inflöden av utländska direktinvesteringar bilateralt från länderna som investerar i mottagarlandet. Inflödena av utländska direktinvesteringar är den enda sorten av investering som mäts och data som används kommer från FNs organ UNCTAD, inflödena mäts i millioner dollar. Variabeln har ändrats till dess naturliga logaritm.

Tidsperiod och urval av länder

Tidsperioden för all data i denna studie är för åren 2001 till 2012. För urvalet av investerarländer har vi valt topp 20 i UNCTADS lista för utflöden av utländska direktinvesteringar, men tagit bort de länder som är kontrolländer för regionen eller medlemmar samt Norge (då de inte fanns data på bilaterala inflöden till ASEAN många ASEAN länder från Norge). Istället valde vi Australien för att ersätta Norge, då vi fann att Australien var ett vanligt investerarland i regionen.

BNP investerar och mottagarland

Denna variabel ingår i gravitationsmodellen och visar landets totala BNP för investerarlandet och mottagarlandet. Data för denna variabel kommer från världsbanken och är mätt i dagens dollar. Variabeln har förändrats till dess naturliga logaritm.

Distans

Data för variabeln har tagits fram genom att göra en mätning från en estimerad mittpunkt i mottagarlandet till en estimerad mittpunkt i investerarlandet, där distansen är mätt efter fågelvegen i kilometer (Distancefromto, 2015). Variabeln har förändrats till dess naturliga logaritm.

Population

Variabeln är befolkningens mängden för varje år för tidsperioden 2001-2012 för mottagarländer av utländska direktinvesteringar. Data för variabeln kommer från världsbanken, men har ändrats till dess naturliga logaritm.

Naturresurser

Variabeln är mätt som den totala vinsten av utvinning av naturresurser i procent av BNP. Den totala summan av naturresurser är vad producenten tjänar på att utvinna olja, naturgas, kol, mineraler och skog (The World Bank 2, 2015). Vi har valt att ha med denna variabel i vår studie då ett mottagarland som har tillgång till stor andel naturresurser, kan attrahera utländska direktinvesteringar. Men vad som även spelar stor roll är vilket politiskt styre mottagarlandet har, då en mindre demokratisk stat med stor tillgång till naturresurser är mer fördelaktigt för utländska direktinvesteringar jämfört med demokratiska stater. Det innebär att demokratiska stater påverkas negativt av att ha naturresurser som en stor inkomstkälla

(Asiedu & Lien, sid.100, 109, 2011). Använd data för denna variabel är hämtad från världsbanken.

Infrastruktur

Ett land som har tillgång till bra infrastruktur som bland annat järnvägar, elektricitet och möjlighet till kommunikation, innebär det en ökad produktivitet vilket därmed attraherar en högre andel av utländska direktinveterare. Eftersom infrastuktur är en variabel som är svår att mäta kommer vi att använda oss indikationer på infrastruktur som förekommer i de flesta länder världen över, för att kunna sätta ett mått. Variabler är järnvägar (totala km järnväg), elektricitet (kWh/timmar per capita) och möjlighet till kommunikation (Nourzad, s.206, 2014).

(i) Järnvägar

Vi kommer att använda landets totala järnvägar i km för denna variabel, men för att variabeln skall anpassas bättre till modellen vi använder, kommer den att ändras till dess naturliga logaritm. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

(ii) Elektricitet

Elektricitets är en bra variabel för att förklara infrastruktur, då länder som till exempel Singapore har väldbygd infrastruktur men saknar järnvägar eftersom landet är så pass litet. Elektricitetsvariabeln kommer också att ändras till den naturliga logaritmen. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

(iii) Kommunikation

För att mäta kommunikation använder vi oss av data för mobilkontrakt per hundra personer. Variabeln kommer inte att ändras till naturlig logaritm då variabeln är i procent, däremot är det vanligt att procentvärdet överstiger 100 procent. Vi tror att variabeln kan ge en bra bild över kommunikationsmöjligheterna och landets öppenhet, vilket vi tror kommer att påverka landets utländska direktinvesteringar positivt. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

Utbildning

I variabeln har vi använt data för att räkna ut skillnaden i utbildning mellan landet där investeringen kommer från och mottagarlandet. Funnen utbildningsdata visar hur många procent av befolkningen som är över 15 år och har haft en vidareutbildning på gymnasienivå. Variabeln tas med i regressionen då studier visar att en högre utbildningsnivå har en påverkan

på utländska direktinvesteringar, i form av att attraherar investerare till att vilja investera i länder med en växande nivå på utbildningen (Octavio, sid. 1009, 2013). Vi tror att variabeln kommer ha en effekt på investeringar när det kommer till om en investering skall vara vertikal eller horisontell. Eftersom om en hel produktion skall flyttas så bör utbildningsskillnaden mellan länderna inte vara allt för stor, då det tyder på att landet inte alls är lika utvecklat. Då vi mäter skillnaderna mellan investerarlandet och mottagarlandet i utbildning, tror vi att det kan ge en förklaring till vilken sorts investering som kommer att ske, då det beror på möjligheten av att antingen kunna göra en horisontell eller vertikal investering (Bronzstein, s.134, 1998). Använd data för variabeln är hämtad från Penn World Tables.

Realränta

Realränta är avkastningen på kapital. Investerare kommer att flytta sina investeringar från länder med låga räntor till de länder som har högre realränta, för att på så vis få en högre avkastning. Höga realräntor kan därmed ge incitament till en ökad andel utländska direktinvesteringar (Aumeboonsuke & Siddiqui, s.59, 2014). Vi tror att variabeln kommer ha en positiv effekt på utländska direktinvesteringar, för att investeringar kommer dra sig till de länder där räntan är hög. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

Arbetslöshet

Tidigare forskning har funnit att utländska direktinvesteringar påverkar arbetslösheten både negativt och positivt beroende på hur investeringen sker (Zeb, Qiang & Sharif s. 11, 2014). Vi vill se om utgångsläget har någon påverkan på utländska direktinvesteringar, genom att inkludera variabeln arbetslöshet i regressionen. Vi tror också att en hög arbetslöshet kan ha en negativ effekt på inflöden av utländska direktinvesteringar, då det tyder på att landet har en dålig makroekonomisk politik. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

Totalt sparande

Utländska direktinvesteringar har en positiv effekt på mottagarlandets totala sparande, då en ökad andel investeringar som flödar in i landet leder till en ökad sparkvot (Salahudding, Shabaz & Chani, s. 58, 2010). Det vi vill se är om utgångsläget, alltså ett mottagarland med högt totalt sparande, kan ha någon positivt effekt till att attrahera utländska direktinvesteringar. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

Korruption

Då institutioner bör följa lagar använder vi variabel korruption, som är baserad på ett index för att belysa problem i institutioner. Variabel har tidigare använts i studier och kan förklara den tredje typen av investeringar som handlar om riskspridning, då den visar om det finns en risk med att investera i landet eller inte (Sanchez-Martin, s.283 2013). Variabeln kommer från Transparency Internationall, vilket är ett institut som varje år framställer en rapport där de presenterar korruption i olika länder.

Effektivitet av Styre

Effektiviteten av landets styre är en variabel som spelar stor roll när det kommer till hur stor risk det innebär för en investerare att investera i landet (Sanchez-Martin s.284 2013). Variabeln kommer från världsbankens databas, Worldwide Governance Indicators, där ett lands effektivitet i styre rankas i ett index.

Politiska Stabilitet

Variabeln indikerar hur stabilt ett land är, vilket också är en viktig variabel som investerare tar hänsyn till då låg politisk stabilitet kan ha en negativ effekt på utländska direktinvesteringar (Sanchez-Martin, s.284, 2013). Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

Juridiskt system

Variabeln visar hur lagar och kontrakt fungerar i landet och har tidigare visat ett viktigt samband för investeringar (Sanchez-Martin s.284 2013). Använd data för variabeln är hämtad från Worldwide Governance Indicators.

Handelsöppenhet

Variabeln har tidigare använts för att visa att handel och investeringar har en positiv effekt på utländska direktinvesteringar (Sanchez-Martin, s.284, 2013). Öppenheten räknas ut genom att ta summan för export och import som en andel av brutto national produkten. Använd data för variabeln är hämtad från världsbanken.

6. Resultat

I regressionen testar vi om medlemsländerna i ASEAN har en fördel gällande andel utländska direktinvesteringar i regionen, jämfört med nio andra länder som ligger i samma region men som är icke-medlemmar. Vi kommer att använda oss av paneldata, då funnen data mäter olika effekter över tid vilket är ett sätt att kombinera individuella observationer och observationer över tid (Dougherty, s.110, 2011).

Vi förväntar oss ASEAN-avtalet har en bidragande effekt till ökad andel utländska direktinvesteringar hos medlemsländerna, eftersom ASEAN har utskott som till exempel AIA och AFTA, som driver projekt för att ta bort handelshinder och öppna upp för en bredare marknad. Vi tror att det kommer gynna utländska direktinvesteringar, för som nämnts i tidigare forskning (punkt 3) har man kommit fram till att de länder som mottagarlandet har fri tull till, påverkar utländska direktinvesteringar positivt.

Vi tror även att ASEAN-avtalets grundtanke (punkt 2.5.1) om att upprätthålla ett säkert rättssystem och goda relationer medlemsländer emellan, ger en bidragande effekt till ökad utländsk direktinvestering i regionen. Det kommer ge trygghet till investerarna då deras investeringar är skyddade bakom väl fungerande institutioner, men även att goda relationer underlättar samarbetet inom regionen (Jones & Vollrath, s.178-179, 2013).

En annan av grundtankarna som finns med i ASEAN-avtalet (punkt 2.5.1) är att länderna ska hjälpa varandra att nå en högre nivå inom utbildning, teknologiska och yrkesmässiga områden. Vi tror att denna grundtanke kommer vara en bidragande effekt till att utländska direktinvesteringar kommer öka i regionen, eftersom regionen därmed visar att de är tilltagliga samt villiga att utvecklas och ta till sig av ny teknik samt kunskap och får därmed en högre utbildningsnivå. Det kommer attrahera fler utländska direktinvesteringar (punkt 4.2, *Utbildning*) då det underlättar för investerare att antingen göra en horisontell investering eller en vertikal investering till regionen (punkt 2.2.1), vi tror att regionen numera kan få mer kunskap och teknologi genom ASEAN-samarbetet.

Hypotes

Hypotes: ASEAN-avtalet har en positiv påverkan på utländska direktinvesteringar jämfört med andra länder i regionen som inte deltar i samarbetet.

6.1 Regressionsresultat

Regression 1.

Variabel	Koefficient	T-stat
Intercept (C)	-24.89176**	-9.291584
BNP Vårdland	0.261579**	5.813289
BNP Investerarland	0.865142**	10.31038
Distans	-0.130197	-0.541252
ASEAN	0.303467	1.243632
R ²	0.121081	
F-stat	10.74535	0.000000
Observationer	1186	

Variabler som är signifikanta till 95 % betecknas *, variabler som är signifikanta till 99 % betecknas **

Regression ett visar enbart en gravitationsmodell med en dummy-variabel ASEAN för att försöka förklara utländska direktinvesteringar. Variabeln för ASEAN visar inte på någon signifikans, däremot visar BNP för både vårdland och investerarland en signifikans på 99 %. Resultaten från regressionen visar ett R² värde som är 0.1210, vilket tyder på att regression ett inte skattar utländska direktinvesteringar väl. För att få ett bättre resultat lägger vi till variabler som kan förklara och påverka utländska direktinvesteringar i länderna.

Regression 2.

Variabler	Koefficient	T-stat
Intercept (C)	-28.88387**	-4.840754
Befolkning (Ln_Pop)	0.102019	0.203458
BNP vårdland (ln_GDP_host)	-0.015207	-0.368288
BNP Investerarland (ln_GDP_investor)	0.875645**	11.49124
Distans (ln_distance)	-0.549192*	-2.490450
Real ränta (intrest)	-0.091077*	-2.108468
Sparande (savings)	0.027134	1.002519
Utbildnings skillnad (Edu_diff)	0.017440*	1.934116
Kommunikation (mobile)	-0.001166	-0.260693
Arbetslöshet (unemployment)	-0.049382	-0.682916
Naturresurser (natresources)	0.019789	0.600960
Järnväg (ln_rail)	0.938777*	2.093938
Elektricitet (ln_electric)	0.505014*	2.546855
Asean	1.481700 **	3.406126
R ²	0.313587	
F stat	31.20632	0.00000
Observationer	902	

Variabler som är signifikanta till 95 % betecknas *, variabler som är signifikanta till 99 % betecknas **

Den andra regressionen har utökats med fler variabler som skall förklara utländska direktinvesteringar bättre. Modellen visar sambandet mellan utländska direktinvesteringar och ett antal variabler som påverkar utländska direktinvesteringar. Den sista variabeln är en dummy-variabel för ASEAN, som visar en signifikans på 99 %. Dummy-variabeln visar på att ett medlemskap i ASEAN påverkar utländska direktinvesteringar positivt. De skattade värdena visar även på att regressionen var bättre anpassad än regression ett, då R^2 värdet var 0,3135 mot det tidigare 0,1210. Det visar att regression två förklarar utländska direktinvesteringar bättre än regression ett, som enbart höll sig till gravitationsmodellen. Vi kan i regressionen se att många av de variablerna som lades till i regression två har en signifikans på 95 %, vilket tyder på att koefficienterna bidrar till att förklara utländska direktinvesteringar.

Regression 3.

Variabler	Koefficient	T-stat
Intercept (C)	-6.460845	-0.537004
Befolkning (Ln_Pop)	-0.909692	-0.911558
BNP värdland (ln_GDP_host)	-1.018213	-1.090559
BNP Investerarland (ln_GDP_investor)	0.873807**	11.51477
Distans (ln_distance)	-0.460758*	-2.087540
Real ränta (intrest)	-0.042812	-0.829336
Sparande (savings)	0.050710	1.475058
Utbildnings skillnad (Edu_diff)	-0.016507	-1.489519
Kommunikation (mobile)	-0.006628	-0.515035
Arbetslöshet (unemployment)	0.206512*	2.005998
Naturresurser (natresources)	0.071730	1.500617
Järnväg (ln_rail)	2.077632**	3.097944
Elektricitet (ln_electric)	0.014467*	2.527615
Korruption	0.014467	0.392420
Effektivitet i styre	0.505539	0.739309
Politisk stabilitet	0.527381	1.744354
Lagar	-2.883719**	-4.214119
Handelsöppenhet	-0.017192	-1.402079
ASEAN	1.074506	1.324999
R^2	0.338460	
F stat	15.2781	0.00000
Observationer	896	

Variabler som är signifikanta till 95 % betecknas *, variabler som är signifikanta till 99 % betecknas **

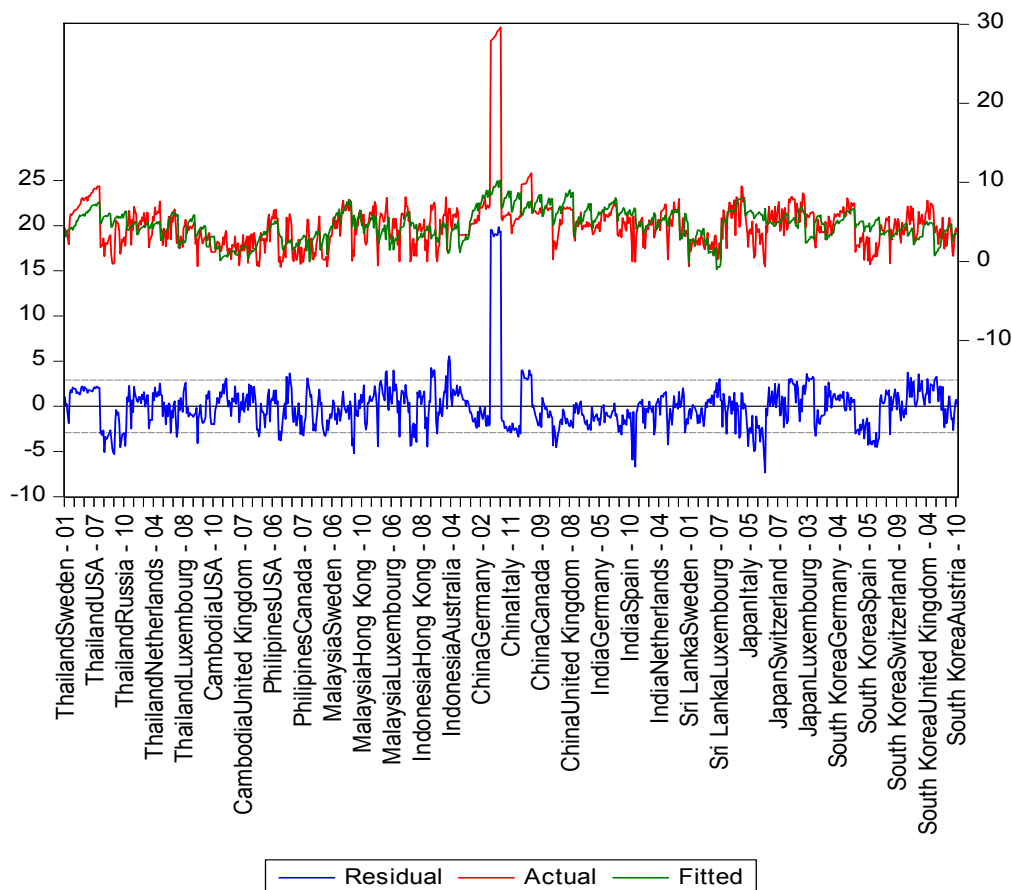
För regression tre lades fler variabler till i tidigare regression två för att bättre kunna förklara utländska direktinvesteringar. För regressionen tre visar dummy-variabeln ASEAN en positiv effekt på 1,074 för utländska direktinvesteringar, däremot är dummy-variabeln ASEAN inte längre en signifikant variabel. Variabeln Lagar visar en signifikans på 99 % samt att regressionen också har anpassats bättre då R^2 är 0,338, vilket är högre än 0,313 som var resultatet för regression två.

Sammanfattning av resultat

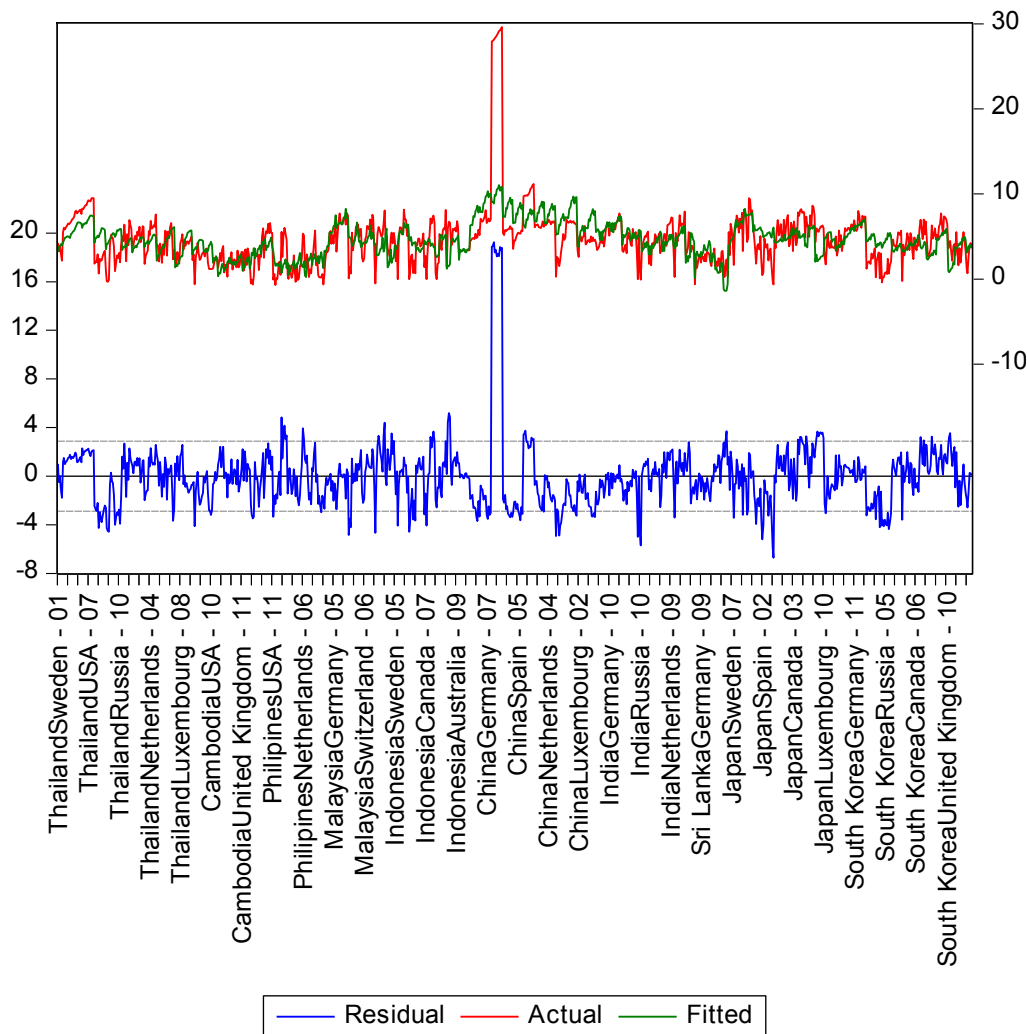
För de tre regressionerna får vi resultatet att ASEAN har en signifikant påverkan på utländska direktinvesteringar för en utav tre regressioner. Gravitationsmodellen visade sig fungera för samtliga regressioner, då variablerna distans (-) och BNP (+) hade de förväntade effekterna på utländska direktinvesteringar. Vi fann också att flera andra variabler inom områdena infrastruktur, landets juridiska system och arbetslöshet har en påverkan på utländska direktinvesteringar.

6.2 Analys av Data

Figur 1 (regression två).

Figur 2 (regression tre).

Vi använder oss av Figur 1 och Figur 2 för att kontrollera för heteroskedasticitet samt undersöka heteroskedasticiteten grafiskt. Heteroskedasticitet är när feltermerna inte är normalt distribuerade, som leder till att de antaganden som görs för att en OLS-modell skall fungera inte längre håller. När vi tittar på följande figurer ser vi att feltermerna, med undantag för Kina, kretsar kring noll-värdet. Då antagandet säger att $u_t \sim N(0, \sigma^2)$ har vi analyserat grafen och kommit fram att feltermen rör sig runt noll. Vi ser att Kina ger ett stort utslag i feltermen eftersom vår modell inte har anpassats för att kunna förklara varför Kina får så pass stora inflöden av utländska direktinvesteringar.

Durbin-Watson test

För att kontrollera för autokorrelation i paneldata använder vi oss av Durbin-Watson testet för att kontrollera för autokorrelation. Positiv autokorrelation inträffar när regressionen och data

beror på en variabel som inte är inkluderad i regressionen. Det gör att feltermerna visar effekten av denna variabel som inte är inkluderad i modellen, i stället för att vara en oberoende felterm. Det är viktigt att kontrollera för autokorrelation då en OLS-regression annars ger resultat som är påverkade av ovan nämnt problem. För att kontrollera sambandet använder vi oss av Durbin-Watson test för att se om felet existerar. Durbin-Watson testet används genom att jämföra den kritiska d-variabel mot en övre och undre gräns. D-värdet räknas ut genom följande funktion:

$$d = \frac{\sum_{t=2}^T (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^T e_t^2}$$

Testet tar hänsyn till hur många observationer som används i regressionen och eftersom tabellvärdena inte sträcker sig till 900 observationer, kommer vi att använda ett stickprov på 200 observationer. För de observationerna får vi ett d-värde på 0,349406 för regression två och 1,539832 för regression tre, vilket är under den accepterade nivån. Den undre gränsen för 200 observationer för regression två är 1,665 och den övre är 1,874, för regression tre är den undre gränsen 1,565 och den övre gränsen 1,979 (Durbin-watson Significance, 2015). Det visar på att det finns en positiv autokorrelation som skapas av feltermen på grund av använd data, vilket beror på att vi inte har med alla förklarande variabler för funktionen (Dougherty, s.436, 2011).

Sammanfattning av dataanalys

Durbin-Watson testet ovan visar resultatet att regression två och regression tre är autokorrelerade, vilket innebär att vi inte har alla förklarande variabler. Det betyder att koefficienterna för OLS funktionen inte är påverkade, men att det finns effektivare metoder att genomföra regressionerna på, som leder till mindre varianser (Dougherty, s.431, 2011). Det innebär att även om regression två var autokorrelerad ska koefficienten för ASEAN inte påverkas av det, men för regression tre var inte ASEAN en signifikant variabel.

7. Diskussion

Resultaten av regression ett visar att vi inte kan svara på om ASEAN-avtalet faktiskt har en påverkan på ökad andel utländska direktinvesteringar i regionen. Det kan bero på att regressonen innehåller för lite förklarande variabler och ger därför ett felaktigt resultat. Däremot visar BNP för mottagarlandet och investerarlandet ett signifikant samband med ökad andel utländska direktinvesteringar i regionen. Ett högre BNP för investerarlandet och mottagarlandet leder till mer utländska direktinvesteringar och distansen visar på ett negativt samband, vilket stödjer antaganden om att gravitationsmodellen kan förklara utländska direktinvesteringar till viss del.

Från resultatet i regression två kan vi se att ASEAN-avtalet har en positiv påverkan till att medlemsländer får en ökad andel utländska direktinvesteringar. Till skillnad från förra regressionen har vi nu med fler förklarande variabler, vilka har en betydande roll för att få ett resultat som stämmer bra överrens med verkligheten. Som nämnt i teorin har en väl fungerande infrastruktur en positiv påverkan på utländska direktinvesteringar, vilket är ett samband som stämmer bra överrens i regression två. Det eftersom både elektricitet och järnvägar är variabler som är signifikanta med 95 %. Inom ASEAN finns det organ som arbetar med att förbättra infrastrukturen och ta fram gemensamma regler för transport, vilket kan vara en förklarande faktor till en positiv effekt i regressionen som fångas upp av infrastrukturvariabler, men kan även vara en indirekt effekt av ett medlemskap i ASEAN. Det kan vara dessa infrastrukturvariabler som gör att ASEAN blir ett attraktivare område att investera i, däremot fångas många av de avtal som t.ex. transport-samarbetet inom ASEAN inte upp av infrastruktur variabler, då variablerna enbart mäter kvantitet av järnväg och elektricitetsförbrukning. Avtalen som ASEANs transportmöte har producerat handlar om att skapa gemensamma regler gällande transport över gränser, vilket vi kan se är en effekt som kan ha fångats upp av ASEAN variabeln i regressionen.

Precis som i regression ett, visar BNP för investerarlandet ett signifikant samband med ökad andel utländska direktinvesteringar, alltså ju högre BNP investerarlandet har desto mer utländska direktinvesteringar kommer att ske. Likaså visar distansen ett negativt signifikant samband, som betyder att ett växande avstånd mellan investerarland och mottagarland leder till färre utländska direktinvesteringar. Antagandet gällande distans och BNP stämmer bra överrens med teorin i gravitationsmodellen, som visar på ett liknande samband.

Som nämnts ovan är ASEAN en signifikant variabel i regression två, vilket kan klargöra de positiva effekterna av att vara med i ett fri-handels samarbete som AFTA. En förklaring till

varför AFTA kan påverka utländska direktinvesteringar positivt i ASEAN, är att avtalet leder till lägre tullar vilket både kan leda till handelsomfördelning i ett land och handelsskapande, då en lägre tull gör att produktionen flyttar till effektivare länder. Det kan dock leda till att arbetslöshet uppkommer, men i sin tur leda till statistiska effekter som beror på differensen mellan handelsomfördelning och handelsskapande, vilket påverkar om landet ska ha en positiv eller negativ välfärdseffekt.

I regression tre visar ASEAN på ökade direktinvesteringar, däremot är resultatet inte signifikant. Resultatet för variabeln Lagar är signifikant, vilket betyder att Lagar är en aspekt som påverkar utländska direktinvesteringar. Variabeln som visar på lagar och kontrakt är något som kan fångas upp som en del inom ASEAN-samarbetet, då AIA tidigare arbetat med att ta fram transparenta regelverk för attrahera investeringar och skapa integration i området. Det betyder att de specifika variabelerna för lagar, kan överlappa med ASEAN samarbetet, då dessa också fångas upp i samarbetet inom regionen. Liknande gäller även för variabeln handelsöppenhet, vilket är en variabel som visar hur beroende ett land är av handel, som även indirekt kan påverkas av ASEAN-samarbetet.

AFTA ingår i ASEAN-samarbetet, där det arbetas med att ta fram gemensamma tullar inom regionen för att påverka handel inom regionen positivt. Då AFTA är ett avtal vars funktion är att öka handeln inom regionen, bör denna variabel även leda till ökade utländska direktinvesteringar och därför är det intressant att öppenhet för handel inte har en positiv effekt i regressionen. En möjlig förklaring är att alla ASEAN-medlemmar inte har applicerat hela CEPT-avtalet, utan bara till en viss del. Det vi däremot ser i resultaten är att gravitationsmodellens samtliga variabler är signifikanta och kan därmed förklara utländska direktinvesteringar.

Skillnaden mellan regression två och tre är följande variabler; korruption, effektivitet i styre, politisk stabilitet, lagar och handelsöppenhet. Variablerna lades till för att politisk stabilitet, styre, lagar och korruption har en påverkan på risken för en investering i landet. För regression tre var resultatet för ASEAN variabeln inte längre signifikant, det skulle kunna bero på att de nya variabelerna fångar upp aspekter av projekt och mål i ASEAN samarbetet. ASEAN samarbetet bidrar även med transparens och förenklade lagar i regionen, där lagar och politisk stabilitet ska vara variabler som påverkar investeringar positivt, men de positiva effekterna kan fångas upp av variabler som inte är dummy-variabeln ASEAN.

Värdet på R^2 för regression tre är 0,338460 och för regression två är värdet 0,313587, vilket visar en något bättre skattning för regression tre om vi utgår från måttet på R^2 värdet. Det betyder att regression tre skulle kunna förklara sambandet till utländska

direktinvesteringar bättre än regression två. Däremot är skillnaden på de två värdena inte särskilt stor och kan bero på att regression tre använder sig av fler variabler, dessutom tyder båda värdena på att skattningen inte är optimal (punkt 5.2).

I regression tre använder vi även variabeln handelsöppenhet, som visar på hur viktig andelen export och import är för landets BNP. Variabeln förväntas vara viktig när det kommer till utländska direktinvesteringar, då ett land med mer export ger en större marknad och fler möjligheter för de investerade företagen. Däremot är variabeln inte signifikant och visar på en negativ effekt på utländska direktinvesteringar, vilket motsäger teorin samt våra förväntningar. Det talar för att regression två kan ses som en bättre regression, eftersom fler variabler är signifikanta och stämmer väl överrens med teorin.

Vi testade både regression två och tre för autokorrelation och fick resultatet att båda regressionerna var autokorrelerade. Det tyder på att även en ökning av förklarande variabler har ingen påverkan på autokorrelationen, utan vi hade behövt använda oss av en annan typ av regression för att få ett bättre resultat.

Direktinvesteringar beror även på en samverkan av liberaliserings- och lokaliseringseffekter. Det visas genom att de båda fördelarna tillsammans har en positiv effekt på direktinvestering, däremot finns det oklarheter för kombinationer såsom mellan höga liberaliseringsseffekter och små lokaliseringseffekter (Gustavsson & Kokko, s.68-69, 2004). Effekten av liberalisering är något som tas upp genom CEPT-avtalet i ASEAN, vilket är något som kan mätas genom dummy-variabeln eller till viss del av variabeln handelsöppenhet. Det är betydligt svårare att mäta lokaliseringseffekterna, eftersom de är specifika för företag och sker på en mycket mindre nivå. Därför använder vi oss av andra variabler som är nationella, för att förklara vad som påverkar utländska direktinvesteringar.

En förklaring till varför resultatet i den tredje regressionen inte visar på en signifikant variabel för ASEAN, kan bero på "Hub and Spoke" teorin. Teorin visar att ett regionalt integrationsområde är centralt i ett nät och att fler mindre avtal utgår till andra länder från det centrala området som ekrar (Gustavsson & Kokko s.39 2004). Det gör att när vi undersöker ASEAN och andra länder i området, kan resultatet påverkas av att länder kan vara i ett bilateralt eller i ett "stjärn" samarbete. Däremot ska en position i en av dessa ekrar inte vara lika gynnsamt som att vara en del i ett regionalt integrationsområde (Gustavsson & Kokko s.39, 2004).

8. Sammanfattning

Studien visar att vara medlem i integrationsområdet ASEAN har en betydande roll för medlemsländerna, eftersom ett medlemskap kan bidra till en ökad andel utländska direktinvesteringar. Studien diskuterar olika organ och projekt inom ASEAN-avtalet som kan vara bidragande till att utländska direktinvesteringar ökar och även visa på vilka andra aspekter i ett land som påverkar utländska direktinvesteringar. Vi undersöker det med hjälp av tre olika paneldata regressioner, där vi använder oss av förklarande variabler för att bättre kunna förklara vad det är som påverkar utländska direktinvesteringar och se om ASEAN-medlemskapet har en betydande roll. Regressionen baserades på gravitationsmodellen där vi fann att BNP av investerlandet och distans, var två variabler som stämde bra överens med modellens antaganden. Andra variabler som också undersöktes var infrastruktur, institutioner och utbildningsnivå, för att bättre anpassa regressionen. Medlemsländerna i ASEAN jämförs med kontroll länderna Kina, Indien, Sri Lanka, Japan, Bhutan, Syd Korea och Bangladesh som är icke-medlemmar av ASEAN. Ett problem som upptäcktes gällande valet av länder, var att Kina har oerhört stora inflöden av utländska direktinvesteringar som innebar svårigheter till att anpassa regressionen. Resultaten för regression två visade att ASEAN var en signifikant variabel, däremot var regressionen autokorrelerad, vilket tyder på att det finns fler variabler som skulle kunna påverka utländska direktinvesteringar eller andra sorters regressioner som fungerar bättre än en OLS, för att förklara utländska direktinvesteringar. I regression tre fann vi att ASEAN inte var signifikant, vilket innebär att det inte går att dra någon slutsats om variabeln har någon påverkan på utländska direktinvesteringar. Vi testade även regression tre för autokorrelation och kom fram till att precis som i regression två, var regressionen även autokorrelerad.

Studien diskuterar även vilka faktorer som påverkar utländska direktinvesteringar och vilka teorier som använts för att förklara fördelarna med att delta i ett regionalt samarbete. Regressionerna i uppsatsen baseras på gravitationsmodellen, vilken vi finner inte är tillräcklig för att förklara inflöden av utländska direktinvesteringar till ASEAN medlemsländerna samt kontrollländerna. Däremot skulle samma frågeställning kunna undersökas med andra modeller som är mer lämpliga för att se om de kan generera tydligare resultat.

9. Referensförteckning

Asiedu, Elizabeth & Lien Donald. 2011, 'Democracy, Foreign Direct Investment and Natural Resources', *Journal Of International Economics*, 84, 1, s. 99-111.

ASEAN 1, Association of South East Asian Nations, 2015. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.asean.org/asean/about-asean/overview>. Hämtdatum: 18-Maj-2015.

ASEAN 2, Association of South East Asian Nations, 2015. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.asean.org/communities/asean-economic-community/category/asean-free-trade-area-afta-council>. Hämtdatum: 18-Maj-2015.

ASEAN 3, Association of South East Asian Nations, 2015. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.asean.org/communities/asean-economic-community/category/asean-investment-area-aia-council>. Hämtdatum: 18-Maj-2015.

ASEAN 4, Promotion and Protection of Investment, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.asean.org/news/item/agreement-among-the-government-of-brunei-darussalam-the-republic-of-indonesia-malaysia-the-republic-of-the-philippines-the-republic-of-singapore-and-the-kingdom-of-thailand-for-the-promotion-and-protection-of-investments-manila-15-december-1987-2>. Hämtdatum: 2015-05-24

ASEAN 5, Template resources, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.asean.org/resources/category/asean-resources-kit>, Hämtdatum: 2015-05-25

Athukorala, Prema-Chandra, Intra-regional FDI and Economic Integration in South Asia: Trends, Patterns and Prospects, *South Asia Economic Journal*, 2014. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://sae.sagepub.com/content/15/1/1.full.pdf+html> Hämtdatum: 2015-05-25

Aumeboonsuke, Vesarach & Siddiqui, Hira A, A. 2014, Role of interest rate in attracting the FDI: Study on ASEAN 5 Economy, *International Journal of Technical Research and Applications*. vol.2, nr.3, s.59-70.

Balassa, Bela & Stoutjesdijk, Ardy 1975, 'ECONOMIC INTEGRATION AMONG DEVELOPING COUNTRIES', *Journal Of Common Market Studies*, vol.14, nr.1, s, 37.

Borensztein, Eduardo - De Gregorio, Jose - Lee Jong 1998, "How does foreign direct investment affect economic growth?", *Journal Of International Economics*, vol.45, nr 1. s.115-135.

Brooks, Chris, 2014. "Introductory econometrics for finance". 3 uppl. Cambridge University Press: Cambridge

Dewenter, Kathryn L, 1995, "Do Exchange Rate Changes Drive Foreign Direct Investment?", *The Journal of Business*, vol. 3, nr, s. 405.

Distancefromto, 2015, "Distance between countries". [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.distancefromto.net/countries.php>. Hämtdatum: 2015-05-24

Dougherty, Christopher, 2011. Introduction to Econometrics. 4 uppl. Oxford: Oxford University Press

Dunning, John H, 2001."The Eclectic (OLI) Paradigm of International Production: Past, Present and Future", *International Journal Of The Economics Of Business*, vol.8, nr. 2, s.173-190.

Dunning H. John - Hamdani A. Khalil (red.), 1997, *The new globalism and developing countries*. Tokyo:United Nations University Press, s. 79-124.

Durbin-Watson Significance Tables, [Elektronisk].
http://www.dm.unibo.it/~simoncin/Durbin_Watson_tables.pdf. Hämtdatum: 2015-05-25.

Feils, Dorothee J & Rahman, Manzur, 2008. "Regional Economic Integration and Foreign Direct Investment: The Case of NAFTA", *Management International Review (MIR)*, vol. 48, nr. 2, s.147-163.

Gustavsson, Patrik & Kokko, Ari. 2004, *Regional integration och regionala handelsavtal*, Stockholm: Sieps

Hoekman, Bernard M & Kostecki Michel M, 2009. *The Political economy of the world trading system*. 3 uppl, New York: Oxford University Press.

Hosny, Amr Sadek, 2013, Theories of Economic Integration: A Survey of the Economic and Political Literature, vol.2, nr.5, s. 133-155.

Jones, Carles I & Vollrath, Dietrich, 2013. Introduction to economic growth. 3 uppl. New York: Norton & Company

Jong-Kun, J, & Jae Hoon, H 2014, 'Anticipation or risk aversion?: The effects of the EU enlargement on Korean trade and FDI activities in Central and Eastern Europe', *Journal For East European Management Studies*, 19, 4, pp. 486-503

Kreinin, Mordechai E & Plummer, Michael, 2008. "Effects of regional integration on FDI: An empirical approach", *Journal Of Asian Economics*, vol. 19, nr.5-6, s. 447-454.

Krugman, Paul R – Obstfeld, Murie – Melitz, Marc J, 2012. International Economics: Theory & Policy, 9 uppl. Essex: Pearson Education Limited.

Levy Y, Eduardo - Stein, Ernesto – Daude, Christian, 2003. "Regional integration and the Location of FDI", Inter-American Development Bank, s.1-33.

Lim, Y.C. Linda, Siddall S. Nathaniel, 1997, "Investment dynamism in Asian developing countries" i Dunning H. John - Hamdani A. Khalil (red.), *The new globalism and developing countries*. Tokyo:United Nations University Press, s. 79-124.

Marcusen, James R - Melvin James.R – Kaempfer, William. H – Maskus, Kieth. E, 1995, "International trade", McGraw-Hill: Singapore.

Nourzad, Farrokh - Greenwold, David - Yang, Rui, 2014, "The Interaction Between FDI and Infrastructure Capital in The Development Process", *International Advances In Economic Research*, vol.20, nr. 2, s.203-212.

Plummer, Michael G, 1997, "ASEAN and the theory of regional economic integration", *ASEAN Economic Bulletin*, vol.14, nr.2, s.202.

Sánchez-Martín, M, de Arce, R, & Escribano, G 2014, 'Do changes in the rules of the game affect FDI flows in Latin America? A look at the macroeconomic, institutional and regional integration determinants of FDI', *European Journal Of Political Economy*, 34, pp. 279-299,

Salahuddin M, Shahbaz M,, and Chani M.. "A Note on Causal Relationship between FDI and Savings in Bangladesh" *Theoretical and Applied Economics* 17.11 (2010): 53-62.

The World Bank 1, [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.WD.GD.ZS>. Hämtad: 2015-05-24.

The World Bank 2, [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.TOTL.RT.ZS>. Hämtad: 2015-05-14.

UNCTAD, 2014, World Investment report, United Nations: FN, Geneva och New York

Octavio, Romano Escobar Gamboa, 2013, "Foreign direct investment (FDI) determinants and spatial spillovers across Mexico's states", *The Journal of International Trade & Economic Development: An International and Comparative Review*, vol. 22. nr.7, s.993-1012.

Zeb, Nayyra - Qiang Fu – Sharif, Suhail Muhammad, 2014. "Foreign Direct Investment and Unemployment Reduction in Pakistan", *International Journal of Economics and Research*, vol.5, nr.2, s.10-17.